

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Sermones Fratris Gabrielis Barelete ordinis predicatorum
tam quadragesimales: q[uam] de sanctis**

Barletta, Gabriel

Parisius, 1507, XXV. Jan.

Dominica in quinquagesima: de gratia [et] casu flebili anime.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69837](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69837)

Seligus hominum loquar et angelorum: charitatem aut non habeam factus sum velut es sonans aut cymbalum tinnies Est trita et vulgata sententia ois theologantium qd ille pius et dulcis pater noster deus hominem fecit ad finem vite eterne: sed ex pectore veluti animal fuit expulsus: locatus et positus i hac valle miserie. vñ ps. homo cum in honore esset etc. De qua animalitate apłs. i. Cor. ij. Nalis homo non percipit que sunt spūs dei Sed volens reuerti ad pristinum locum oportebat incedere per virtutes. vñde Lactā. in. vi. c. iij. et. iij. Due sunt vie per quas humanā vitam p̄gredi necesse est. Vita. s. que ab celum ferat: altera que ad inferos deprimat. Quas et poete in carminibus et philosophi in disputationibus suis induxerunt. Et alterā quidam virtutum esse voluerunt alterā hōvicioz. Ille Via eundi ad infernū et paludem stygiam lata et pfacilis est. In. vi. enei. Facilis descensus auerni. Et phis. ij. ethi. Da lum est facile: bonū hō difficile Via eundi ad paradysum ē difficilis. mat. vj. Arcta est via que ducit ad vitā sed in fine remanet aia consolata. vñ et Aristo. solebat dicere sicut ponit Laertius. Studioz liberalium amare sunt radices fructus hō dulces et Sen. Sola x̄tus prestat gaudium p̄petuū et securū In. ix. ethi. Beatissima est vita virtuosoz Sed in hac via posuit insticiam. temperantiam. patientiam: fidem: castitatem: abstinentiam: concordiam: scientiam: veritatem: sapientiā: et alias virtutes. Sed simul cum his paupertatem: ignominiam. laborē: dolores et amaritudines oēs Ambula aia chara si potes In alias x̄tutes sū me necessarias: apłs posuit charitatem. Si linguis hominū loquar hōz

qui in mūdo fuerunt oratores. M. Cice. M. Antonij. Julij cesaris Titi liuij. platonis. Demosthenis: carneadis. Lysie. Orphet. Si linguis hominum: Latina: greca: hebraica Et angeloz illo modo quo loquit vñ angelus alteri illi notificādo conceptum suum. Charitatem non habeam: factus sum velut es sonās aut cymbalum tinnies. Applica istud verbum. Charitatem aut nō habes de grā qua assistente omnia opa hōis meritoria sunt vite eterne: et qua amissa p̄ pctm nullū pōt agere bonū. De qua quidē gratia hodie tria mysteria nobilissima contemplabimur.

¶ Primum dicitur oppositionis.

¶ Secundum dicitur declaratiōis

¶ Tertium dicitur responsonis.

¶ Circa primum queritur dubium a theologis. Utrū homo sola liberi arbitrij libertate: sine adminiculo diuine gratie gratum faciētis possit opari bonum et meritoria vite eterne ex suis puris naturalibus.

Circa hanc materiam. iij. fuerunt oppiniones famose. vt patet. xxiij. q. iij. c. qdē aut heretici. ¶ Prū fuit manicheoz qui volebāt qd homo de necessitate peccaret. et alter nō poterat. et rō hōz fuit: qz ponebāt duo principia Unū bonū. s. deū a quo volebant tm̄ inuisibilia gubernari: et de eis puidere. ex de istis inferioribus nō se imiscebat. iuxta illd Job. xxiij. Nubes latibulum ei⁹. nec nōstra considerat: circa cardines celi p̄bulat. et Auer. ij. meta. dicit. In intellectus diuinus vilesceret si minima nature attēderet. Aliud principium malum. s. dyabolū a quo volebāt omnia visibilia gubernari De quo principio Jo. xliij. Venit enim princeps mundi huius et in me non habet quicquid. et qz volebāt dyabolū semp esse malū: nec posse facere bona: ideo et hōsem sic videbant esse tanq̄ hñs p̄ncipiū a malo p̄ncipiū

auctoritate: exemplo: et similitudine
 ¶ Primo ratione que dicitur annihilati-
 onis. habet p̄p̄t. in. ij. et. iij. p̄p̄t.
 Et primo celi. Unūquodq; resoluunt
 in ea: ex quibus componit. quod p̄t
 ad oculū. Animalia de terra facta
 ad terram reuertunt: que est suū p̄n-
 cipium. Eccl̄s. iij. Cuncta subiacēt
 vanitati. i. mutabilitati: et oīa p̄gūt
 ad vnum locum De terra facta sūt
 et in terram reuertuntur Ad p̄posi-
 tū homo s̄m magistrū. ij. di. xxi. et
 ph̄s. ij. de aīa. Componit ex duobus:
 corpore et aīa Quātū ad corp⁹ de ter-
 ra factus ē. Sēn. ij. Formauit deus
 hoīez de limo terre tō ad terram h̄z
 reueri Sēn. iij. In sudore vult⁹ tui
 vesce. pa. tuo. donec reueri ter. Et
 petra cha. iij. triumpho. O ceci tot
 mundane cure quid iunāt: omnes
 in terram ex qua estis reuertimini
 Ne leueris in superbiam. i. Ti. vi.
 Diuitibus hui⁹ seculi p̄cipe: non
 sublime sapere. neq; sperare in in-
 certo diuitiaz q̄t sunt d̄ terra. s. ho-
 mines. Et ep̄s b̄r̄t̄s̄ dixit ciui-
 bus suis. Valete b̄r̄t̄s̄. mei. Deo
 petite celū expectate. et q̄ sit fragi-
 lis et caduca mortalium vitā: exem-
 plomeo discite Et Urgi in buco.
 O formose puer nimis ne crede co-
 lozi Ad p̄positū. Cui sit homo de
 terra quantū ad corp⁹. Ideo habet
 reueri ad terram. Sc̄o componit
 ex aīa que nō est ex aliqua materia
 Non de substantia dei vt voluit
 manichei et erupides ph̄s. Non
 de materia ignis: vt voluit Demo-
 crit⁹. Nō de materia aeris vt Dio-
 genes Nō de materia aq̄: vt Thales
 milesius. Sed de nichilo creata ē
 Testate Augu. lib. d̄ quātitate aīe
 Creat deus aīas singulorū p̄ se. Si
 de nichilo facta est: ideo ad suū p̄n-
 cipium habz reueri. i. p̄ctm̄ qd̄ dici-
 tur nihil. Johan p̄rio. Sine ip̄o fa-
 ctum est nihil. i. p̄ctm̄. s̄m sentētiāz
 theologorū p̄ctm̄ d̄ nihil duplici
 rōne. Primo rōne eē Quod sic pro

bo. Omne qd̄ est a deo est. Johan. i.
 Omnia per ip̄m et c. Sed peccatum
 non est a deo: p̄bat Quia omne qd̄
 est a deo de⁹ amat. Sap. xi. Nihil
 odisti eorū que fecisti Sed peccatū
 est deo exosum. Sap. xiiij. Similit̄
 odio sūt deo: impi⁹ et impietas ei⁹
 Judith. v. De⁹ p̄ctōz odit iniquita-
 tē. Et. ps. viij. Iniquos odio habuit
 Itatur p̄ctm̄ nō est a deo et sic nihil
 est. ¶ Sc̄o rōne effectus. Quia fa-
 cit hoīez nihil esse. Nō quidē quan-
 tū ad eē naturale: sed quātū ad eē
 sp̄iale: qz p̄ p̄ctm̄ homo p̄uat ḡra
 et charitate: et oībus virtutibus infu-
 lis Et p̄pter hoc homo dicit̄. ad ne-
 hil redigi. quātū ad esse sp̄iale: q̄
 peccat mortalit̄. De qua annihila-
 tione hiere. x. Corripe me dñe nō
 in furore tuo. ne forte ad nihilum
 redigas me. vñ dicit̄ nihil. Et Au-
 de fide ad petrū parte. ij. c. xvij.
 Peccatum nihil ē nisi p̄uatio boni.
 Ille. Sicut tenebra ē p̄uatio lucis
 amarū dulcedinis: infirmitas santi-
 tatis. Et quātū ista p̄uatio erit pri-
 uatio maioris boni: tātū malū erit
 maius. P̄uatio manus est mai⁹
 malū q̄ p̄uatio vnius digiti. Et
 truncatio capitis: q̄ vnius pedis.
 Clama peccatum mortale ē p̄ua-
 tio diuine visionis et paradisi Ma-
 ximum malū est p̄uatio filior: et
 rez. tēporaliū Sed sup oīa mala
 est p̄uatio proprie salutis. qz vane
 homo esset creat⁹: baptizat⁹. chris-
 matus. si postea dānet. In figura
 huius dicit̄ Mat. xxvi. de petro cū
 reprehenderetur q̄ esset discipul⁹
 iesu ab illo iudeo. R̄ndit. O hō non
 sum. Super quo hylari⁹ Profes-
 sio petri us non erat: qz per peccatū
 qd̄ dicit̄ nihil: esse sp̄iale amiserat
 dum esset seru⁹ petri. Ille. Practica
 Quot ānis o mercator fuisti i frau-
 dib⁹. rapinis. dolis: tenēs bona al-
 terius inuito dñs. Quid fecisti. Re-
 sponde. Nihil pater. Et tu concubi-
 narie et ysurarie Et tu auare q̄ sint

Dominica

pauperē moi fame q̄ dare. frustuz
panis. Et q̄ portas odiū primo. r̄c.
Quid fecisti. Pater: ego nihil feci.
Ideo Luce. v. c. dicit de petro. Pres-
ceptor per totam noctem laborātes
nihil cepimus. Per noctē caliginis
pcti: nihil lucrati sumus: sed pdidi-
mus. Pctm̄ nihil est. vñ Bon. ij. dist.
xxiiij. ar. ij. Ubi querit an pctm̄ di-
catur nihil: dicit q̄ homo per pecca-
tuz mutatur in bestia p̄ imitationē
et perdit nomē suū. qd̄ pbat̄. Aucto-
ritate Exemplo. Practica. Primo
auctoritate philosophi. i. ethi. Mul-
ti quidem oīno bestiales vident̄ eē
vitam pecudum eligentes. De qua
bestialitate. i. Corin. ij. Atalis hō
non percipit ea que sunt spūs dei.
Et dauid cōparat̄ est iumentis r̄c.
Secō exēplo de florentino de quo ar-
chiep̄us chronica refert q̄ fuit qui
dam nobilis florentinus qui vitam
suam ducebat voluptuosam qui mo-
riens dānatus est. In sero aūt dum
vroz eius camerā igrederet̄ porci
repperit hic autē vir eius erat in
forma porci: sed nō agnoscebat ip̄m
clamare cepit cōtra ancillas dicēs
permisistis ingredi porcū in came-
ram. Filij aūt cum baculis camerā
ascenderūt vt ip̄m de domo expelle-
rēt. Clamare cepit O filij non fa-
ciatis: q̄ pater vester sumi: r̄ dānat̄
in forma porci appareo: eo q̄ vitaz
porcinā dixit. Tertio pbat̄ur pra-
ctica Veni ad caplm̄ ocius. Quo-
mō vocaris. Johānes inqt̄ Quā vitā
tenes. O pater in domo mea tēneo
mensas paratas pro discolis videlz
ludos fraudulētos: scachos: taxil-
los: r̄ cartas pauperib⁹ oīa bona ce-
lant̄ Tu nō vocaris Johānes: s̄ por-
cus p̄ imitationē Et tu nobil. Quō
vocaris Jacobus. Quā vitā tenes.
O pater sum piger ad diuina et ad
missas: r̄ pdicationes audire non
possum. Et tu dñe Non Jacobus s̄
asinus vocaris. Jō mulier cape ba-
culuz ducendo ip̄sum percutiendo.

Eya asine q̄ dicit̄ predicator. Et tu
quō vocaris. Botard⁹. Quā vitā r̄c.
O pater: nimis sum auar⁹: r̄ tēneo
familiam meā in maxima miseria.
Nō gotardus s̄ canis hortulani vo-
cari qui non comedit porcos: nec
vult q̄ alij comedant. Cōtra hora
quid mihi diuitie si non cōcedit vn̄.
Et tu quō vocaris. Francisc⁹. Quā
vitam tenes. O pater sum supbus.
Non franciscus sed leo censeris. Il-
le alius est gulosus. gnatho appellā-
tus est. Et tu o mulier qd̄ est nomē
tuum: Quare hoc queris pater. Ut
inquit mittaz socium meū ad domū
tuā pro flascone vini. Dabisne. Ita
pater. Vocor katherina. Quā vitaz
tenes. O pater sum vana gloriosa.
et elemosynam do: vt videar sancta
Non es katherina: sed vna gallina
facto ouo illico cātat. Ideo dicit Iy-
larius homo non erat qui per pctm̄
esse amiserat. Pctm̄ ergo dicit̄ nihil
Vñ patē conclusio nostra ratioe q̄
pctm̄ dicit̄ nihil. Ad qd̄ per se mise-
ra asa tendit: nisi iuuetur auxilio di-
uine gratie. Secō pbat̄ auctori-
tate. primo diuinali. dauid post cō-
missa pctā: dicebat. Saluum me fac
deus: qm̄ intra. aque vsq̄ ad animā
meam. Infixus sum in limo p̄sum-
di: et non est substantia. Veni in al-
titudinem maris et tēpestas r̄c. Se-
cūdo auctoritate doctrinali. Aug. li
de correctione et gratia. Sine gr̄a
dei nulluz profusus. siue volēdo: siue
agendo: faciunt hoies bonuz. Et ad
Bonifacium papam. Nō pōt hō ali-
quid boni velle: nisi iuuetur ab eo: q̄
malum non pōt velle. In. ij. de con-
sola. Boetius vt Platoni placuit: in
rebus quoq̄ minimis: diuinū debet
implorari auxiliū. s. gratie. Tercio
per cano. de penit. dist. ij. c. romanos.
Et de cōse. dist. ij. c. gratia. c. baptis-
mi. r̄ distin. xl. Quelibet. r̄. xxiiij. q. l.
odi. Quarto per iuris. ff. de penis. l.
si quis forte. r̄. ff. de acqui. rerū do. l.
claz possidere. r̄. ff. de. leg. l. si seru⁹

Cum quibus est Petrarcha. vi. Tercio diuinitatis postquam sub celoydi stabile firmumque in me conuersus dixi in quo confidit? Respondit in deum qui nullam pollicitum unquam decepit. nec est qui in se perfidit. Tercio probat. Exemplo Tunc. hysto. I speculo morali. De quodam iuvene romano. qui contraxit cum quadam virgine: de nobilissimus romanus. Cum adducti essent ambo in cubile. Puella versa ad parietem. flere cepit amarissime di. O me miseram credebam seruare virginitatem quam deo promisi. Tandem lachrimis iuuenem conuertit. Isti per annos. xxx. steterunt virgines in eodem lecto: non via naturali. Quia ut dicit Augu. de agone christiano. Inter cetera christiano. duriora sunt prelia castitatis. ubi continua pugna et rara victoria. Et hiero. In carne preter carnem viuere angelicum est non humanum. Et Amb. Maior certe est victoria virginum quam victoria martirum. scilicet diuinitate. Sed dono gratie virginitatis. hoc donum illis precessum fuit. Quarto probatur similitudine. De peregrino: qui per desertum sens: et retrospectens vidit unicornem qui ipsum insequabatur. Qui fugiens cecidit in profundum putei et cadens hesit euidam ramo ficu. qui exibat ex muro putei. et stans sic atatus: prospiciens vidit se esse inter tria pericula maxima. Primum quod draco magnus erat in profundo putei. Qui si cecidisset in momento esset deuoratus. Secundum erat superius: quod unicornis ibi eum obseruabat: ut occideret Tertium erat iuxta: quia videbat duos mures unum album: alterum nigrum: qui continue rodebant radicem arboris. Quia corrosa. cadebat in profundum putei. Iste autem fatuus non considerans pericula. cepit edere mel quod spes fecerant in ramo illo. Sic stans miles quidam persilium transficiens vidit unicornem: quem gladio occidit. Prospiciens homo in puteum: vidit

illum fatuum stantem inter tanta pericula. Copatiens asit sue calamitas: et porrexit illi funem et scalam pro auxilio excitans eum quattuor vocibus. Clama O paup. O miser. O iprouide. O mente capte: ascende. ascende: quia non morietis. Ille vero propendens sua pericula: auxilio militis liberatus est. Notate verba et signate misteria. Quis est iste peregrinus? Est homo viator. de quo ps. Ad uena ego sum et pe. Et Sene. xlvij. Jacob ait. Dies peregrinationis vite mee. cxxx. annorum parui et mali. Gradit per desertum huius mundi: sed ab unice corne dyabolo variis modis insequitur De quo. xvi. q. ij. c. visis. huius ille hostis antiquus mille nocendi modos. Quis infatus persequitur hominem et ipsum conducit in puteum peccati. In quo puteo huius tria pericula. Si respicit inferum: videt infernum paratum deuorare pro suis demeritis. Si respicit sursum: videt mundum: qui diuersis blanditijs decipit. Si iuxta videt mures album et nigrum. id est diem et noctem: qui sunt tempus vite hominis. in quibus vita presumitur Sed peccator positus in his periculis non cogitans infernum: non priuationem paradisi. non futuram penam: stat occupatus in dulcedine mellis. Concubine. Robe. vite. usure. vanitatis. Alius: in dulcedine amoris filiorum. Quibus totus occupatus mandatur oblivioni omnia pericula sua corporis et anime Et potius vult danari amore huius dulcedinis in eternum quam saluari. O stulticia mundanorum: qui non considerant futura bona. Ideo Aug. Nulla maior stulticia: quam propter bonum momentaneum perdere bonum eternum. Et tot perduntur. O elati christiani miseri et vani qui oculis et mente capti ponitis affectum in rebus caducis. Sed miles christi scalam sue salutis. sine qua nemo potest saluari porrigit et demonem conculcat dum non permittit hominem tentari supra id quod potest. Sed et porrigit auxilium: et peccatorem excitat de pu

Feria quarta

teo peccati. quattuor vocib⁹ quibus
 solet alius aliū suscitare. P^o p^o cer
 tū lignū. i. p^o inspirationē. Apoca. iij.
 Ego sto ad ostiū & pulso. Quis te p^odu
 cit. o aia: ad cognitionez tuoz crimi
 nū: Certe deus. Quis ad lachrymas
 & singult⁹: Deus. Ego sto & c. Sz plu
 res resistunt huic voci. Prouerbi. i.
 Uocauī & renuistis. Scōp^o verbum
 viuū. i. per predicatoroz. De quibus
 Mat. x. Non estis vos: q^o loq^omini sed
 & c. Qz dicit Ambrosius. Veritas a
 quocunq^o dicatur a spū scō est. Cum
 hac voce conuersa est magdalena et
 plures alij. Sz phures huic voci resi
 stunt. i. Thi. iij. Ad fabris autē cō
 uertēt⁹ Practica. Contra illos portā
 tes barbas & cauadētes. Tercio vo
 cat p^o scriptū clarū. i. duo testamēta.
 Quid clamāt scripture: Quid p^op^ohe
 te. Moyses. Dauid. Jere. zachs. Aba
 cuch: Quid q^otuor euāgeliste. Math.
 Mar. Luc. Johā. Bene agite. o pec
 catores & dimittite pctā. Quid demū
 sps in cruce manib⁹ extēsis pedibus
 confixis: opp^oib⁹ saturatus nisi sitto
 salutē: Tuā salutē. o Ven. Tuā salu
 tem. o Cremona. Discurre p^o ciuita
 tes. Quarto per vex n^o nauis. i. flagel
 la. Imple facies eoz ignominia & c.
 Multiplicate sunt infirmitates & c.
 Nōne vidisti Italis quassatā varijs
 flagellis belloz penuriarum. infirmi
 tatū. pestillētiauz: Sed nōdū finis.
 Clama hic. O tinctozes preparate ni
 gros pannos. Quia cito veniēt dies.
 In q^obus filius fugiet patrē. filia ma
 trē. amic⁹ amicū. Vicinus vicinū. Ut
 verificetur illō Ezechie. xxxij. pec
 dixit dñs deus. Uas leuatis oculos
 vestros ad immundicias: vnusquisq^o
 vxorē prmi sui polluit. Sed viuo e
 go dicit dñs. Quia dabo terrā. hanc
 in sollicitudine et in desertum. Unde
 patet scdm. ¶ Terciu^o dicit & c. Tho. i. ij.
 q. cix. ar. ij. Bon. ij. di. xxvij. Qd dus
 plex bonū est: scz moralis cōditionis.
 Et ē cū q^o nō p^opter deū: nec vt p^ocept⁹
 ei⁹ obediat: sed tm qz rō dicat: plu
 ra bona opa facit. Subuenit misero.
 Justicia facit. fidē promissam seruat.
 Ad talia bona pōt liberū arbitriuz si
 ne gratia cooperāte sibi deo. Ad hoc
 refert Perrus de pal. patriarcha hic
 solymitanus in. iij. sen. Qd in ciuita
 te lugduni: repertuz est vnū caput a
 fodientibus fundamentum quoddam
 viuis palatij. Cuius capitis os: et
 dētes & labia erāt recētia & viua. Et
 audierunt vocē ab eo di. Ire ad epm
 di. q^o huc erat. ad saluandū animā meā
 Cuz autē eps illos interrogaret quid
 vellent. et q^o esset. Rēdit caput. Ego
 fui iudex leguz: & vixi satis virtuose:
 prout cognoui debere. Justicia feci: &
 legē non exorsi. Absq^o fide ch^oristi di
 scēsi. In fine vite mee dolui de pctis
 meis Et quā ad mel nō puenit. Lex
 illius dei per quam saluari possem. &
 in lege naturali vixi ob hoc miseri
 cors deus animā meā referuauit in
 hoc caput. Ideo precor detis mihi sac
 ramentū baptismi. quo suscepto aia
 ad celum volat it: & caput redigetur
 in cinerem. Episcopus autē illud ca
 put baptizauit. & illa anima statim ad
 celū volauit. Preterea ad idē Alex
 der. iij. per sum. vbi querit vtrū philo
 sophi sint dñnati Dicit q^o si vixerunt
 fm legē naturalē: ad quos nō fuit fa
 cta noticia de aduentu ch^oristi: salui
 sunt. Et Socrates inuitatus a quodā
 suo ageret rem cum meretricē. Ex
 clamauit erubescē celum intrare se
 num. Ad pposituz. Pagani ergo. sine
 g^ora gratū faciēte potuerūt agere ta
 lia bona per lustrari a lege naturali.
 Scdm bonū d^o diuinalis ordinatiōis
 Qd. s. ordinat in finez. Et in hoc non
 pōt liberū arbitriū absq^o auxilio grē
 gratū faciētis. Et quis homo possit
 operari bonū morale sicut gentiles
 et philosophi de q^obus supra pmo my
 sterio actū est absq^o g^ora dei: non tm bo
 nūz meritum potuerunt sine munere
 gratie gratum facientis.
 ¶ Feria quarta in capite ieiunij. de
 conuersione impij vel peccatoz.